

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-46/20-T

Název	Základní škola Havířov-Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace
Sídlo	1. máje 10a, 736 01 Havířov-Město
E-mail	zs1maje@gmail.com
IČ	70958122
Identifikátor	600136434
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Michaela Drozdová, Ph.D.
Zřizovatel	Statutární město Havířov
Místo inspekční činnosti	1. máje 10a, 736 01 Havířov-Město
Termín inspekční činnosti	13. 1. 2020 – 15. 1. 2020

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušným rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Základní škola Havířov-Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školní jídelny. K termínu inspekční činnosti se v úplné základní škole vzdělávalo v 26 třídách 608 žáků, u 57 z nich se jednalo o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. V šesti odděleních školní družiny bylo zapsáno 147 žáků. Od poslední inspekční činnosti došlo ke snížení počtu žáků o 6 %. Na druhém stupni školy jsou zřízeny třídy s rozšířenou výukou matematiky, informatiky a přírodovědných předmětů. Škola se dlouhodobě zaměřuje na výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Od roku 2019 je fakultní školou Ostravské univerzity.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále jen „ředitelka“) je ve funkci druhým rokem. Prosazuje koncepční a otevřený způsob řízení školy. Postupuje podle koncepce rozvoje školy na roky 2018 - 2023, která je zaměřená na budování otevřené školy, práci s lidskými zdroji a zkvalitnění procesu výuky. Koncepce byla projednána se školskou radou. Pedagogický sbor sdílí koncepční záměry vedení školy, podílí se na jejich realizaci a naplňování. Jednotlivé kroky pravidelně vyhodnocuje a promítají se do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, kontroly a řízení pedagogického procesu. Ředitelka provedla personální změny ve vedení školy, které následně pozitivně ovlivnily klima a pracovní vztahy ve škole. Při kontrole procesu vzdělávání vedení školy realizuje propracovaný a důsledný systém hospitací, které probíhají podle předem stanovených a všem známých kritérií. Hospitace jsou vyhodnocovány a jejich závěry prezentovány na pedagogických radách.

Vícezdrojové financování, zapojení do projektů a iniciativní přístup vedení školy v oblasti získávání dalších finančních prostředků umožňuje úspěšně realizovat vzdělávací programy. Ředitelka cíleně hospodaří s finančními prostředky, které využívá pro realizaci strategických oblastí rozvoje školy a jejich priorit zaměřených na vybudování zázemí pro žáky a zkvalitnění výuky. Škola systematicky doplňuje učební pomůcky, a zvelebují prostory, což se následně příznivě promítá do práce se žáky a klimatu v organizaci.

Složení pedagogického sboru aktuálně umožňuje plnit záměry a cíle školních vzdělávacích programů. Velkou pozornost věnuje vedení školy zajištění kvalifikace sboru a odbornosti u nově přicházejících pedagogických pracovníků. Začínajícím pedagogům, i těm, kteří se vracejí do školství z jiných oblastí lidské činnosti, jsou stanoveni mentoři.

V rámci posílení profilace mezi městskými školami byli od školního roku 2019/2020 do šestého ročníku s matematickým zaměřením přijímáni zájemci na základě nově stanovených kritérií ze všech škol z Havířova a okolí. V minulosti byli do těchto tříd zařazeni jen žáci školy s výborným prospěchem. Tento krok škole navrácí prestiž a také navýšil počet žáků. Škola moderně a účinně prezentuje svou činnost na webových stránkách, v regionálním televizním i rozhlasovém vysílání, má svůj profil na sociálních sítích, přispívá do městského tisku. Vedení školy za podpory učitelského sboru cíleně buduje hrdost žáků na příslušnost ke své škole, městu i regionu a tím podporuje sociální a osobnostní rozvoj žáků. Školní parlament pod vedením ředitelky organizuje zapojení ostatních žáků a tříd do školních, ale i celostátních akcí. Realizovanou aktivitou škola získala titul Hrdá škola. Konal se také první vánoční jarmark, žáci navrhli podobu školního prezentačního oděvu, loga školy, společně s pedagogy realizovali Kavárničku pro babičky a dědečky i charitativní akci „Zpívání pro UNICEF“. O dění ve škole informuje školní časopis Maják.

Škola systematicky vytváří podmínky pro fyzické i psychické bezpečí všech žáků. Je zabezpečena proti vstupu cizích osob, žáci navštěvují dopravní hřiště či se účastní dne integrovaného záchranného systému ve městě. K úrazům žáků dochází především v tělesné výchově a při sportovních aktivitách. Škola provádí rozbor úrazovosti a snaží se eliminovat rizika, ke kterým přijímá adekvátní opatření, jako je opětovné poučení žáků nebo dodržování zásad bezpečnosti při kolektivních hrách. K zajištění psychického bezpečí ve škole posiluje školní poradenské pracoviště svou činnost v oblasti předcházení sociálně patologickým jevům a včasného řešení školní neúspěšnosti častějším kontaktem se zákonnými zástupci. Nově byly pedagogům jednotně stanoveny konzultace pro zákonné zástupce do odpoledních hodin, což se projevilo ve snížení množství řešených přestupků proti školnímu řádu a přispělo k rychlejší informovanosti o prospěchu žáků.

Novému vedení školy se povedlo navázat dobrou spoluprací se zřizovatelem, který mj. přispívá na materiálně-technické vybavení školy. Učitelé ve výuce využívají pomůcky a pracují s didaktickou technikou. Škola však má, vzhledem k počtu žáků, přetrvávající problémy s prostory pro výuku tělesné výchovy. Úpravou sportovního areálu přiléhajícího ke škole, který je ve správě města, by se výrazně zlepšily podmínky pro výuku tělesné výchovy.

Školní stravování přispívá k rozvoji zdravých stravovacích návyků, žáci mají možnost výběru ze dvou hlavních jídel. Jídelníček je pestrý, obědy jsou nutričně vyvážené a zároveň atraktivní. Pro žáky, jejichž zdravotní stav vyžaduje dietní stravování, zajišťuje škola bezlepkové obědy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vstřícné klima školy se příznivě odráželo v pozitivně laděném duchu vyučovacích hodin. Téměř v každé vyučovací hodině společně žáci nebo učitel dokázali odlehčit, či zpříjemnit jinak pracovně nastavený průběh výuky. Celkové příznivé klima školy je výsledkem kvalitního informačního sdílení ve škole, práce s lidskými zdroji a poskytování si vzájemné zpětné vazby aktérů zainteresovaných do vzdělávání. Naplňování cílů vzdělávání bylo sledováno v hodinách českého jazyka a literatury, cizích jazyků, matematiky, společenských věd a přírodovědných předmětů. Obsahově a časově probíhalo vzdělávání v hospitovaných třídách podle školního vzdělávacího programu. Z organizačních forem převládala frontální výuka a samostatná práce žáků, která byla vhodně doplňována skupinovou výukou nebo prací žáků ve dvojicích. Velká většina hospitovaných hodin byla dobře organizačně naplánovaná a profesionálně realizovaná. Žáci při výuce využívali již nabytých znalostí a zkušeností. V hodinách převládala činnost žáků, ke které učitelé vytvářeli vhodné podmínky. Díky tomu dostali žáci dostatek prostoru pro svá vyjádření. V přírodovědných hodinách žáci různých ročníků reflektovali aktuální dění ve světě a vyučující výuku vedli s přesahem do praxe a reálného života. V průběhu výuky učitelé ověřovali znalosti a dovednosti žáků, motivačně hodnotili snahu a výkony. Pedagogové poskytovali žákům účinnou zpětnou vazbu důležitou pro další učení. Všechny zhlédnuté hodiny byly uvedeny do kontextu a na začátku byla stanovena témata hodin, méně často výukové cíle. Na závěr hodin bylo učivo systematizováno a shrnuto. Ve většině hodin tak činil učitel, v některých hodinách byli do zhodnocení velmi nápaditě zapojeni i žáci. Nedostatkem některých sledovaných hodin byla chybějící diferenciací a individualizace učiva a stanovení jen jednotných vzdělávacích cílů pro všechny žáky třídy bez ohledu na nadání nebo na žáky ohroženým školním neúspěchem. Učitelé vedli žáky k sebehodnocení svých výkonů a poskytovali jim zpětnou vazbu důležitou pro jejich další posun ve výuce. Výuku sebehodnocení v této oblasti je třeba posílit ještě o vzájemné

vrstevnické hodnocení, které žáky postupně povede k dovednosti reálně ocenit spolužákův výkon a zdůvodnit také svůj výrok. Názornost výuky navíc zabezpečilo vhodné využití didaktických pomůcek a přípravy učitelů za využití dataprojektoru a počítače. V tomto ohledu by část kompetencí bylo vhodné přenechat žákům, kteří by dostali možnost rozvíjet své řečové a uplatnit počítačové dovednosti.

Do výběru hospitací na druhém stupni byly zařazeny zejména předměty s přihlédnutím k výsledkům vzdělávání. Efektivitu výuky ovlivňovalo i složení třídních kolektivů. V průběhu hodin českého jazyka dostávali žáci příležitost zopakovat si již zvládnuté učivo, upevnit si získané vědomosti a použít je při vypracování zadaných cvičení. Rozvoj čtenářské gramotnosti je obohacen o čtenářské dílny ve všech ročnících a žáci devátých ročníků uplatňují získané dovednosti při čtenářských aktivitách pro žáky školní družiny a prvních ročníků. V hodinách cizích jazyků probíhala komunikace striktně ve vyučovaném jazyku. Vyučující kladli důraz na rozvíjení řečových dovedností žáků a porozumění mluveného textu, volili metody, které zaměstnávaly žáky a vylučovaly jejich pasivitu. K aktivnímu přístupu a vlastnímu vyhledávání informací napomáhá projektová výuka v přírodovědných předmětech a při výuce jazyků. K plnění zadaných úkolů žáci přistupovali zodpovědně a svědomitě. V hodinách matematiky byl zřejmý respektující a vstřícný přístup vyučujících k žákům. Hodiny byly zpravidla dobře promyšlené po stránce obsahové, metodické i organizační. Ve třídách s rozšířenou výukou matematiky byli žáci motivováni k samostatnému řešení problémových úloh, kreativitě a hlubšímu pronikání do probírané látky. Výuka předmětů přírodovědného zaměření se vyznačovala úzkým propojením s reálným životem.

Ve všech hospitovaných hodinách napříč předměty nebyla zaznamenána významnější podpora nadaných žáků formou diferencovaného zadávání úkolů a příkladů vyšší náročnosti s cílem účinně využít a rozvíjet jejich osobní potenciál a nadání.

Škola se dlouhodobě věnuje práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Výuka předmětu speciálně pedagogické péče probíhá efektivně v malých skupinkách maximálně do tří žáků a mnohdy i individuálně. Školní speciální pedagog provádí pravidelnou depistáž, má zavedený přehledný systém evidence. S učiteli i asistenty pedagoga konzultuje přístup k vybraným žákům, metody práce s nimi a systematicky jejich činnost koordinuje. Při své práci se žáky na 1. stupni úspěšně využívá Feuersteinovu metodu instrumentálního obohacování, která na základě vizualizace pomáhá procvičovat prostorovou orientaci a rozvíjí řečové dovednosti.

V zájmovém vzdělávání byly spontánní i řízené činnosti vhodně časově rozvržené. Důraz byl kladen na odpočinek žáků po vyučování a účelné využití volného času. Pestrá nabídka aktivit umožňovala nejen relaxaci žáků, ale podporovala i rozvoj jejich individuálních schopností a praktických sociálních dovedností. V průběhu vzdělávání byla patrná klidná atmosféra, vstřícný přístup vychovatelů respektující individuální potřeby účastníků zájmového vzdělávání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola ověřuje znalosti žáků prostřednictvím svého interního testování formou písemných prací, testů a ústního zkoušení. Výsledky analyzuje v rámci jednání předmětových komisí, metodických sdružení a pedagogické rady. V posledních dvou výběrových testováních byly výsledky v oblasti cizího jazyka, přírodovědných a společenských vědních předmětů slabé. Škola nepřijímá odpovídající konkrétní opatření k jejich zlepšení. Ve výstupech metodických orgánů nejsou uvedeny konkrétní návrhy a opatření ke zlepšení výsledků

vzdělávání, které by škola přijala jako opatření ke svému posunu v této oblasti. Škola se také dosud nezapojila do externího testování ani do jiného srovnávacího testování třeba na úrovni města, které by poskytlo širší obraz v oblasti výsledků vzdělávání. Ve školním roce 2018/2019 neprospělo 2,7 % žáků. Škola ke snížení neprospěchu žáků využívá doučování realizované z prostředků ESF. Příznivým trendem je naopak 52,6 % žáků, kteří získali v loňském školním roce vyznamenání. Ve školním roce 2018/2019 bylo přijato ke střednímu vzdělávání v oborech s maturitní zkouškou 82 % žáků devátého ročníku. V průběhu školního roku jsou žáci zapojováni do školních, okresních i krajských kol sportovních, vědomostních soutěží a olympiád. Výrazných úspěchů žáci dosáhli v krajském kole konverzační soutěže a regionálních soutěží v anglickém jazyce.

Škola klade důraz na utváření dobrých vztahů mezi žáky i žáky a pedagogy. Realizace různých školních akcí umožňuje vzájemné poznávání žáků všech ročníků, vede je k respektu a spolupráci. Motivačně nastavené posilování důvěry mezi žáky a učiteli, účinná spolupráce školního poradenského pracoviště s vedením školy, třídními učiteli, odbornými pracovišti, orgánem sociálně-právní ochrany dětí a většinou zákonných zástupců žáků umožňuje odhalit a řešit případné rizikové projevy chování v počátku. Ve spolupráci s preventivním týmem městské policie jsou pro žáky organizovány přednášky a prožitkové besedy, které vycházejí z analýzy potřeb a aktuální situace ve škole. Vybraná témata primární prevence jsou průběžně zařazována do výuky některých předmětů. Činnost školního poradenského pracoviště se pozitivně projevuje i v účinně nastavené strategii péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Škola motivuje žáky k aktivnímu trávení volného času a nabízí žákům práci v zájmových útvarech, které umožňují jejich seberealizaci při různorodých volnočasových aktivitách a rozvíjí individuální zájmy a dovednosti.

Závěry

Vývoj školy

Od 1. srpna 2018 došlo ke změně na pozici ředitele a následně i v užším vedení školy a bylo zahájeno naplňování nových koncepčních záměrů, zaměřených na budování otevřené školy, práci s lidskými zdroji a zkvalitnění procesu výuky.

Škola se ve větší míře zapojila do projektové činnosti a rozvojových programů zaměřených na zvyšování kvality vzdělávání.

Škola získala sponzorské prostředky a v návaznosti na ně i prostředky od zřizovatele na zlepšení materiálního zázemí a vybavenosti školy.

Silné stránky

Promyšlené realistické kroky v koncepční oblasti řízení i kontrolní a hospitační činnosti, sdílení koncepce rozvoje školy s pedagogy, budování otevřené školy.

Různorodá prezentace aktivit školy na veřejnosti a vytváření příznivého klimatu školy.

Promyšlená a důsledná činnost školního poradenského pracoviště.

Plánování výuky s důrazem na využití studijního potenciálu žáků a vhodně volené činnosti podporující rozvoj žakovských dovedností.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

Pedagogové a metodické orgány zjišťují výsledky vzdělávání žáků, ale systematicky nepřijímají konkrétní opatření k jejich zlepšení.

Ve výuce není cíleně využíváno vzájemné žákovské hodnocení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

Analyzovat dosavadní postupy školy směřující ke zlepšení výsledků vzdělávání žáků a přijmout konkrétní opatření k jejich zlepšení.

Zapojit se do srovnávacího testování v rámci širšího celku, které by poskytlo metodickým orgánům i vedení školy lepší obraz o výsledcích vzdělávání žáků.

Zjistit další vzdělávání pedagogů v oblasti poskytování recipročního a formativního hodnocení a následně zařazovat do výuky prvky vzájemného hodnocení i sebehodnocení.

Účelněji podporovat a diferencovat výuku s ohledem na nadané žáky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 3. 1. 2020
2. Jmenování do funkce ředitelky příspěvkové Základní škola Havířov-Město 1. máje 10a okres Karviná, příspěvková organizace, vydané dne 5. 3. 2018 usnesením rady města MMH/55474/2018 ze dne 3. 5. 2018
3. Koncepce rozvoje školy pro období 2018-2023, ze dne 25. 8. 2018
4. Školní vzdělávací program školní družiny platný od 1. 9. 2016
5. Plán práce školní družiny 2019/2020
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Brána života, platný od 1. 9. 2016
7. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2019/2020
8. Rozvrh vyučovacích hodin ve školním roce 2019/2020
9. Minimální preventivní program pro rok 2019/2020, včetně přílohy Program proti šikanování pro rok 2019/2020
10. Školní preventivní strategie 2016 - 2020
11. Systém kontrolní činnosti ze dne 6. 1. 2020
12. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2018/2019

13. Doklady o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků, vedené ve školním roce 2019/2020, vybraný vzorek
14. Školní řád základní školy s účinností od 1. 9. 2019
15. Elektronické třídní knihy základní školy, vedené ve školním roce 2019/2020, vybraný vzorek
16. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 1. 9. 2019
17. Školní matrika základní školy vedená ve školním roce 2019/2020, vybraný vzorek
18. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, vedená ve školním roce 2019/2020, vybraný vzorek
19. Přehledy výchovně vzdělávací práce ve školní družině, vedené ve školním roce 2019/2020
20. Zápisy z jednání pedagogické rady, vedené ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020
21. Přehled hospitační činnosti realizované ve školním roce 2018/2019, 2019/2020
22. Rozbory hospodaření 2018 ze dne 21. 2. 2019
23. Kniha úrazů a záznamy o úrazech školní rok 2019/2020
24. Dokumentace k zajištění bezpečnosti žáků ve školním roce 2019/2020
25. Doklady ke školnímu stravování za září až prosinec 2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Petr Novotný, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Petr Novotný v. r.

PaedDr. Radúz Plchota, školní inspektor

PaedDr. Radúz Plchota v. r.

Mgr. Irena Křiváková, školní inspektorka

Mgr. Irena Křiváková v. r.

Bc. Ludmila Kubicová, kontrolní pracovnice

Bc. Ludmila Kubicová v. r.

V Ostravě 3. 2. 2020

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Michaela Drozdová, Ph.D. ředitelka školy

Mgr. Michaela Drozdová, Ph.D.

V Havířově 6. 2. 2020